

فرار از مسئولیت

امیر فیض - حقوقدان

عقیده تمام محققین شورش ۵۷ بر این است که نامه رشیدی مطلق که بدستور داریوش همایون در روزنامه اطلاعات وقت منتشر شد کبریتی برای انفجار شورش بود. در مراسمی که بنام بزرگداشت داریوش همایون از طرف حزب مشروطه راه اندازی شد ادعا گردید که نویسنده نامه باتام جعلی رشیدی مطلق از سوی شخصی بنام علی شعبانی بوده است و غرض حضرات از طرح چنین موردی که خود داریوش همایون هم در آخرین مصاحبه اش برای اولین بار آنرا تایید کرد به این علت است که مسئولیت دستاوردهای زیان بار آنرا از دوش داریوش همایون بردارند.

غافل از اینکه تفاوتی ندارد که نویسنده نامه مزبور کی باشد نوشته تادرجریان قرار نگیرد ایجاد مسئولیت نمیکند نوشته وقتی منتشر شد باب اتهام رامیگشاید و بتناسب اهمیت و وسعت آگاهی مردم قابل تعقیب میشود.

آنچه عرض شد در رابطه با قانون مسئولیت مدنی و افراد است که قانون مدنی و قانون جزا مبنای رسیدگی به آن شناخته میشود ولی در مورد مسئولیت وزراء در مقابل درخواست های شاه متمدن قانون اساسی تعیین تکلیف دیگری کرده یعنی وزیر مربوطه را مسئول شناخته است نه شاه را و نه نویسنده نامه را.

نامه معروف رشیدی مطلق راهر که نوشته باشد چون بنابر اعلام داریوش همایون از طرف شاه و دربار آمده مسئول محتوای آن شخص وزیر اطلاعات است که دستور چاپ نامه را داده است.

داریوش همایون در کتابش (دیروز فردا) مدعی است که « نامه مزبور که در آن به خمینی عنوان نماینده ارتجاع سیاه و دارای اصل و نسب غیر ایرانی (هندی) داده شد به دستور شاه در دفتر مطبوعاتی هویدا وزیر دربار که قبلا نخست وزیر بود تهیه گردید متن اولیه مقاله به دستور خود شاه تغییر یافت و تند تر نوشته شد مقاله از دفتر وزیر دربار پس از مذاکره خود او برای من در یک کنگره حزبی فرستاده شد و من در شرائطی که امکان خواندن مقاله نبود انرا تقریبا بلافاصله به خبرنگار اطلاعات که اتفاقا در آن نزدیکیها بود دادم و به چاپ رسید (مشروح در همان کتاب صفحه ۹۲)

خواننده محترم اگر به اظهارات داریوش همایون دقیق شود به ابهاماتی که در آن مشهود است خواهند رسید:

- ۱- داریوش همایون که مدعی است متن مقاله راندریده و خواننده چگونه مدعی است که مقاله بدستور شاه نوشته شده است
- ۲- داریوش همایون که میگوید متن مقاله راندریده و خواننده چگونه مدعی است که بدستور خود شاه تغییر یافت این ادعای ایشان وقی قائم به توجه است که متن اولیه مقاله را داریوش همایون دیده و متن دوم که اصلاحیه شاه است را هم دیده باشد و اثر خط و یا اعلامی در آن وجود داشته باشد که ثابت کند اصلاحات توسط شخص شاه بعمل آمده
- ۳- کسی که ادعا میکند در شرائطی بوده که امکان خواندن و حتی ملاحظه محتوای پاکت سر بسته رانداشته چگونه با چنین دقتی از عبارات و متن مقاله و تغییرات آن حتی دستور دهند آن در کتابش صحبت میکند
- ۴- داریوش همایون نوشته است وزیر دربار هویدا دفتر مطبوعاتی داشت در این صورت چطور بعد از اینکه علی شعبانی فوت کرد > حدود ۲ سال قبل < مدعی شد که نویسنده نامه علی شعبانی بوده - علی شعبانی یکی از اعضای هیئت تحریریه مجله خواندنیها بوده ایاتنامه ای که بعقیده داریوش همایون دستور شاه بوده و هدف هم این بوده که نویسنده نامه معلوم نباشد انرا میدهند به یکی از نویسندگان هیئت مدیره یک مجله که مسئله انتخاب نام مستعار و هدف نامعلوم بودن نویسنده بی مصرف گردد؟ آیا در دفتر مطبوعاتی یک ادبی نبوده که متن را بنویسد